
TBE-vaccination (vaccination mot fästingburen hjärninflammation)

BAKGRUND

Dessa rekommendationer riktar sig till medicinskt utbildad personal och grundar sig på tillgängliga studier samt epidemiologisk information gällande tidigare fall av TBE (fästingburen hjärninflammation). Eftersom fall också rapporteras längre norrut i Västmanland än tidigare betraktas hela Västmanland som riskområde.

Under 2021 insjuknade fler än något tidigare år i Västmanland, 33 fall i åldrarna 7-78 år. Detta är en ökning med 65 % från året innan då det rapporterades 20 fall.

De flesta som smittades under 2021 i Västmanland, smittades i Västerås och Arboga kommun. Tidigare år har flertalet fall förekommit i även Kungsör, Köping samt Sala kommun. Enstaka fall har förekommit i regionens övriga kommuner, förutom i Surahammar. Hela Regionen bedöms vara riskområde men med hög risk i södra och östra Västmanland, se kartan nedan.

TBE förekommer främst i södra och mellersta Sverige. Den är vanligast längs ostkusten och de flesta rapporterade TBE-fall brukar smittas inom Upplands och Södermanlands skärgårdar samt omkring Mälaren. De senaste åren har smittan spritt sig framför allt västerut och en stor ökning av fall under 2021 rapporterades bland annat i Västra Götaland.

Mer information finns på Folkhälsomyndighetens hemsida, de regionala smittskyddsenheternas hemsidor och respektive regions sida på 1177.se.

TBE-VACCINATION

TBE-vaccination rekommenderas till

- permanent- och sommarboende i riskområden och till personer som vistas mycket ute i naturen i områden med hög smittrisk.
- personer som kommer att vistas inom våt- eller skogsområden i Finland (framför allt Åland), Baltikum eller Centraleuropa, till exempel ornitologer och orienterare, brukar också rekommenderas vaccination.

Vaccination är mindre angelägen för personer som endast mycket kortvarigt vistas i områden med smittrisk och personer som visserligen bor i riskområden men inte brukar vistas ute i naturen. .

TBE-vaccination (vaccination mot fästingburen hjärninflammation)

HUR MÅNGA VACCINDOSER OCH NÄR?

Vaccinationen bör påbörjas i god tid före fästingsäsongen som varar från tidigast mars till senast november. Intervallet mellan första och andra dosen bör inte vara kortare än en månad. Påfyllnadsdoser bör ges innan fästingsäsongen startar för att ge bästa skydd.

En extra vaccindos, d.v.s. 4 doser i grundschema, rekommenderas till personer äldre än 50 år och till personer med nedsatt immunförsvar som börjar sin grundimmunisering.

Vaccination av barn

Vaccinet kan ges från ett års ålder och ger generellt ett bra skydd mot sjukdom hos barn.

Vaccination av personer i åldern 1–49 år som inte har nedsatt immunförsvar

Grundvaccinationen består av tre doser där dos två ges 1–3 månader efter dos ett, dos tre ges 5–12 månader efter dos två i god tid före fästingsäsongen.

[Schema för TBE-vaccination 1–49 år](#)

Vaccination av personer som fyllt 50 år eller personer oavsett ålder med nedsatt immunförsvar/på immunmodulerande behandling

För att förbättra vaccinationsskyddet i denna åldersgrupp ges en extra dos två månader efter dos ett. Grundvaccineringen innefattar då totalt fyra doser det första året och ges månad 0, 1, 3 och efter 5–12 månader.

[Schema för TBE-vaccination över 50 år/nedsatt immunförsvar](#)

Påfyllnadsdoser

Dos fyra (dos fem i schemat för dem som fyllt 50 år eller har nedsatt immunförsvar) ges tre år efter grundvaccinationen. Därefter ges doserna vart femte år oavsett ålder. Samtliga påfyllnadsdoser bör ges i god tid innan fästingsäsongen för att ge ett optimalt skydd.

Avvikelse från rekommenderat vaccinationsschema

Friska, yngre personer kan fortsätta med vaccinationsschemat oavsett intervall till föregående dos/er, alltså behöver man inte "börja om". Personer som fyllt 50 år eller de med nedsatt immunförsvar på grund av medicinering eller sjukdom måste bedömas individuellt i varje enskilt fall. Med tanke på ökad risk för svår TBE-sjukdom i denna grupp i kombination med förmodat sämre immunologiskt svar på vaccinet, kan man vara mer liberal med att "börja om" om det har gått mer än ett år sedan första dosen.

TBE-vaccination (vaccination mot fästingburen hjärninflammation)

Snabbvaccination

Snabbvaccination är indicerad vid mycket hög risk för TBE eller kort tid för vaccination. Följande schema ger bäst skydd på sikt: dag 0,7,21 som då ger en "tidsvinst" på 2–3 veckor jämfört med normal grundvaccination med en månad mellan de två första doserna. Efter snabbvaccinationsschema ges en dos som vanligt efter 5–12 månader, i god tid innan fästingsäsongen.

Vaccinationen betalas av den enskilde och omfattas inte av högkostnadsskyddet.

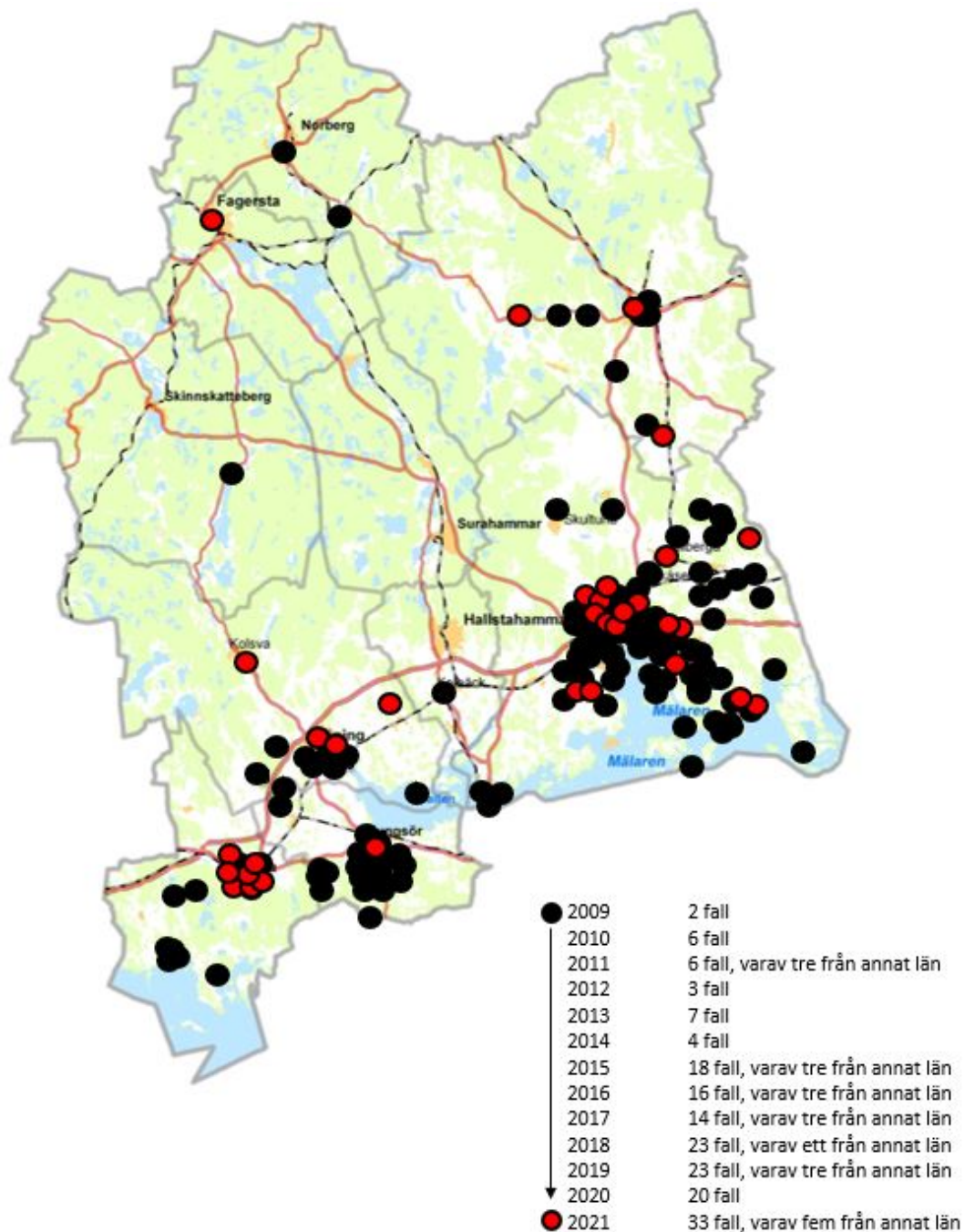
Det upphandlade vaccinet i Västmanland är FSME-IMMUN

Utbytbarhet mellan olika TBE-vacciner

Använd helst samma vaccin men vid brist på vaccin, eller om man inte vet vad som är givet tidigare, går det bra att fortsätta med ett annat fabrikat.

TBE-vaccination (vaccination mot fästingburen hjärninflammation)

TBE-FALL SOM SMITTATS I REGION VÄSTMANLAND UNDER ÅREN 2009-2021

TBE-vaccination (vaccination mot fästingburen hjärninflammation)

REFERENSER

[Sjukdomsinformation om Tick Borne Encephalitis \(TBE\) på Folkhälsomyndighetens webbplats](#)

[TBE - fästingburen hjärninflammation - 1177 Vårdguiden](#)

[Vaccination mot TBE - 1177 Vårdguiden](#)

[Fästingburen hjärninflammation – TBE, smittskyddsblad](#) till vårdpersonal och patienter utgivna av smittskyddsläkarföreningen.